

Державна архівна служба України
Спілка архівістів України
Центральний державний архів-музей
літератури і мистецтва України
Київський метрополітен
БО "Благодійний фонд "Творча спадщина
родини Марії Примаченко"

Жіночий вимір:

Марія Примаченко

**Каталог освітнього художньо-
документального проекту
представляє:**

- архівні документи з фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України;
- матеріали родинного архіву родини Марії Примаченко;
- художні роботи учнів дитячих художніх шкіл та шкіл мистецтв різних міст України.

Ukraine
NOW

Шановний читачу!

Архіви не лише зберігають історичну спадщину, вони є флагманом розвитку науки, популяризують кращі зразки для наслідування. У 2019 році відбулося відкриття нового освітнього художньо-документального проекту Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України до 110-річчя української художниці Марії Примаченко та Дня соборності України – «Жіночий вимір: Марія Примаченко». У рамках проекту, який експонувався у арт-вестибюлі станції «Золоті ворота» Київського метрополітену, були представлені не лише цінні документи з архівної скарбниці Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, архіву родини М.О.Примаченко, а й роботи маленьких талановитих українців, яких надихає творчість Марії Примаченко.

У січні 1909 року у маленькому селі Болотня на Київщині народилася і усе життя прожила ця непересічна жінка. Важка недуга, поліомієліт, не стала на заваді розвиткові творчих здібностей Марії і у 1935 році її талант був помічений київською художницею Тетяною Флору, яка збирала твори до виставки народного мистецтва. Марію було запрошено на навчання до експериментальних майстерень при Київському музеї українського мистецтва. Цінні роботи майстрині 1930-х років з фондів ЦДАМЛМ України, які дивом вціліли у роки воєнних лихоліть були представлені на виставці та включені до даного каталогу.

За участь у виставці народного мистецтва 1936 р. Марію Примаченко нагороджують дипломом першого ступеня і з того часу її твори з незмінним успіхом експонуються на виставках у Парижі, Варшаві, Софії, Монреалі, Празі. Проте, незважаючи на визнання, Марія Овксентійна залишається жити у рідному селі і присвячує себе благородній справі – відкриває дитячу художню студію за власні кошти. На батьківському подвір'ї вона збирає обдарованих дітей і вчить перетворювати світ реальний у світ казкових художніх образів.

І тоді і зараз Марія Примаченко, її творчість є однією з об'єднуючих домінант. Світ її художніх образів знайомий кожному з нас – це світ прадавніх міфів, казок, переказів, легенд, байок. Її герої – архетипи національного мислення. І це підтверджують роботи дітей з різних куточків України, зібрані у рамках освітнього художньо-документального проекту.

У рамках проекту нам вдалося реалізувати задум – створити дитячий вимір Марії Примаченко та об'єднати дітей з різних міст України: Києва, Львова, Маріуполя, Рубіжного, Сватового, Полтави, Миколаєва, Харкова, Чернігова тощо. Це унікальний приклад об'єднання країни, коли творча особистість стає прикладом для наслідування, вчить сучасників любити і цінувати своє рідне. Фантастичні істоти, яких створювала художниця, мандрують з її картин на художні роботи сучасних дітей.

Співорганізаторами проекту стали Спілка архівістів України, БО «Благодійний фонд «Творча спадщина родини Марії Примаченко» та КП «Київський метрополітен».

Нас об'єднала глибока шана до постаті видатної художниці та світла надія на прекрасне соборне майбутнє нашої країни. Наше майбутнє, наші діти – головна запорука нашого існування як нації, держави!

Зі словами глибокої поваги
директор Центрального державного
архіву-музею літератури і мистецтва
України Олена ЧИЖОВА

Дитячий вимір:

Марія Примаченко

Портрет Марії Примаченко.
Солопова Ангеліна, 10 р.
Викладач Загребіна О.М.
Чернігівська дитяча художня школа.

Роботи учнів
дитячих художніх
шкіл та шкіл
мистецтв різних
міст України

Учні Маріупольської школи
мистецтв готуються
до участі у виставці.
13 січня 2019 р.

“Жіночий вимір: Марія Примаченко” Освітній художньо-документальний проект до 110-річчя української художниці (1909 – 1997)

Марія Примаченко (3-й ряд, друга зліва) серед працівників Лаврських Експериментально-творчих майстерень. 1930 р. З фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, ф. 1288, оп. 1, од. зб. 24.

Марія Примаченко стала відомою у 1936 р. після експонування серії її малюнків “Звірі з Болотні” на Всеукраїнській виставці народного мистецтва, за яку художниці було присуджено диплом I ступеня. Після виставки Марію Примаченко запросили на навчання до експериментальних майстерень при Київському музеї українського мистецтва.

“У мене все не так, але воно – живе!”

Марія Примаченко

Декоративний малюнок на тему байки І. А. Крилова „Жестуа́не ле́вице”. Робота колгоспниці Марії Примаченко (с. Болотне, Київської обл.), Актарськ, 1937.

Декоративний малюнок на тему байки І. А. Крилова „Ворона і дівчина”. Робота колгоспниці Марії Примаченко (с. Болотне, Київської обл.), Актарськ, 1937.

Марія Примаченко, колгоспниця з села Болотного, Київської області, відома своїми фантастичними малюнками з тваринної тематики, виступає з цілою серією цікавих ілюстрацій до байок Крилова і Глібова. Треба сказати, що переведення таких майстрів як Ганчар, Примаченко та інші на нову, близьку їм по характеру творчості тематику заслуговує на всіляку підтримку.

Вирізки з журналу «Малярство і скульптура» (1937 р., № 6). З бібліотечної колекції Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України.

Примаченко М.О. Фрагмент малюнка. 1930-ті рр. Папір, олівець, акварель, гуаш. З фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, ф. 465, оп. 1, од. зб. 1.

**“Дитячий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

**Парпура Наташа, 10 р.
Викладач Король О.В.
Дніпровська дитяча
художня школа № 2.**

**Лонська Кіра, 7 р.
Сватівська районна
школа мистецтв
ім. В. Зінкевича.**

**Богуш Софія, 8 р.
Викладач Загребіна О.М.
Чернігівська дитяча
художня школа.**

**«Звір на мотузочці».
Вороніна Софія, 6 р.
Викладач Калинчук С. І.
Дитяча школа мистецтв №3.
м. Миколаїв.**

**«Наївся звір гороху та пішов
мандрувати, кольору шукати».
Ошийко Антон, 11 р.
Викладач Бондар О. П. Київська
дитяча художня школа №9.**

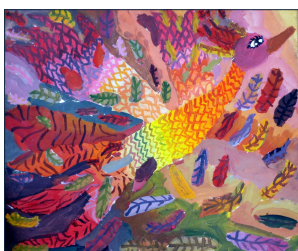
**Пашенко Діана, 7 р.
«Дерево життя».
Викладач Барна О.
Дитяча школа народних
мистецтв. м.Львів.**

**Спічак Христина, 10 р.
Вітражний розпис
Львівська художня школа
ім. Олекси Новаківського.**

**«Помаранчевий звір»». Козлова Ганна, 4 кл.
Викладач Бойкова-Калюжна С. П.
Будинок творчості дітей та юнацтва.
м. Миколаїв.**

**«Птах-осінь».
Бондаренко Анна, 9 р.
Викладач Сердюк О. О.
Дитяча художня школа № 2
ім. П.О.Левченка. м. Харків.**

**Латишева Мар'яна, 11 р.
Львівська художня школа
ім.Олекси Новаківського.**

**Захарченко Юліана.
Київська дитяча
художня школа №9.**

**“Жіночий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний
проект до 110-річчя української
художниці (1909 – 1997)**

У повоєнний період художниця постійно живе у с. Болотня (нині Іванківський район Київської області), перетворивши батьківську хату на майстерню.

Серія портретних фотографій Марії Примаченко, переданих до Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України кінооператором Олександром Антипенком [1960-ті рр.].
З фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України,
ф. 465, оп. 1, од. зб. 8, 10, 12.

**“Роблю сонячні квіти,
бо люблю людей,
роблю на щастя людям, щоб
квіти мої були, як саме життя
народу, щоб усі народи один
одного любили, щоб люди жили,
як квіти цвіли б на всій землі”.**

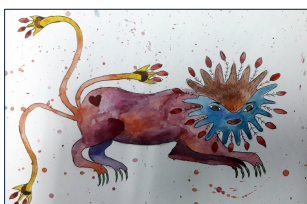
Марія Примаченко

Дорогий Михайло
Самасович.
Перед святом Ново-
річчям.
Щастя і радості
Вам зими!
Щоб добро Вас не
оминало. Щастя
і зморіві завдяко
ю Вам.
1985 1
Від Примаченко
Марії її сусідки

Листівка з Новорічним вітанням Марії Примаченко до Михайла Стельмаха. 1951 р.
З фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України,
ф. 66, оп. 1, од. зб. 200.

“Дитячий вимір: Марія Примаченко” Освітній художньо-документальний проект до 110-річчя української художниці (1909 – 1997)

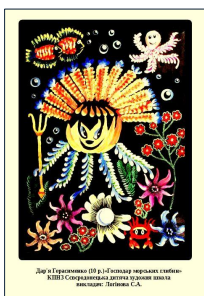

Крилова Віра, 9 р.
Викладач Берг Г.Д.
Маріупольська школа
мистецтв.

«Гончарне коло». 14 р.
Анастасія Борівська.
Северодонецька дитяча
художня школа.
Викладач Логінова С. А.

«Пішов звір на полювання,
відчує сильне дивування,
той, на кого він полює,
сам на нього вже чатує».
Таран Ярина, 10 р.
Викладач Бондар О. П.
Київська дитяча
художня школа №9.

«Господар морських
глибин».
Дар'я Герасименко, 10 р.
Северодонецька
дитяча художня школа.
Викладач Логінова С. А.

«Казковий звір».
Братченко Анастасія, 4 кл.
Викладач Бойкова-Калюжна С. П.
Будинок творчості
дітей та юнацтва.
м. Миколаїв.

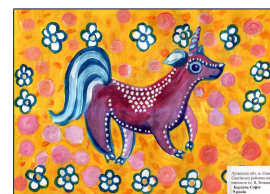
«Золоті куполи».
Петровська Владислава, 8 р.
Викладач Сердюк О. О.
Дитяча художня школа № 2
ім.П.О.Левченка. м.Харків.

«Двоголовий». Савельєва Маша, 6 р.
Викладач Калинчук С.І.
Дитяча школа мистецтв №3.
м. Миколаїв.

Кібкало Варвара, 12 р.
Викладач Пашинська І. І.
Полтавська дитяча художня
школа.

Бердова Софія, 9 р.
Сватівська районна
школа мистецтв
ім. В. Зінкевича.

Талан Теодор, 12 р.
Вітражний розпис
Львівська художня школа
ім.Олекси Новаківського.

Кухаренко Світлана.
Викладач Король О.В.
Дніпровська дитяча художня
школа № 2.

Панасюк Дарія,
8 р. «Дерево
життя».
Викладач
Барна О.
Дитяча школа
народних
мистецтв.
м. Львів.

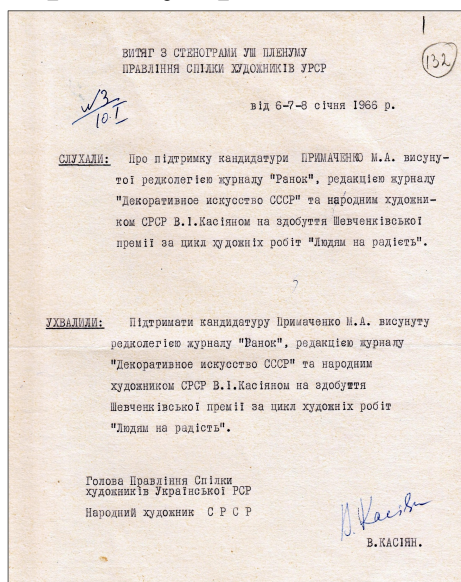

**“Жіночий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

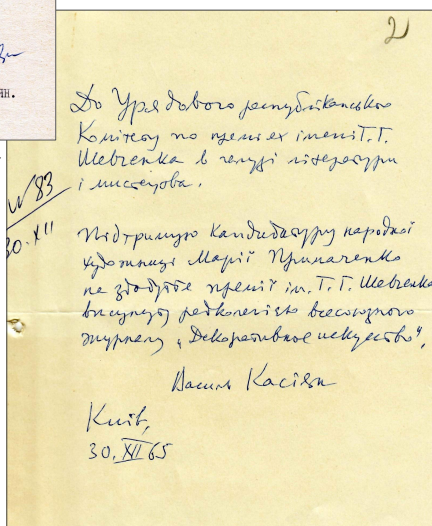
У 1959 р. Марія Примаченко стала членом
Спілки художників.

У 1960-1965 рр. художниця створила цикл
художніх робіт “Людя на радість”,
за які їй було присвоєно
Державну премію ім. Т. Г. Шевченка.

Витяг зі стенограми VIII пленуму
правління Спілки художників
від 6-8 січня 1966 р.
про підтримку кандидатури
М. О. Приймаченко,
висунутої на здобуття
Шевченківської премії
за цикл художніх робіт
«Людя на радість».
З фондів Центрального
державного-архіву музею
літератури і мистецтва України,
ф. 979, оп. 1, од. зб. 164.

Марія Примаченко з
сином Федором.
1960-ті рр. З фондів
Центрального
державного архіву-
музею літератури і
мистецтва України,
ф. 465, оп. 1, од. зб. 15.

Лист В. І. Касіяна до Урядового Республіканського комітету
по преміях імені Т. Г. Шевченка в галузі літератури і мистецтва про
підтримку кандидатури народної художниці М. О. Примаченко.
30 грудня 1965 р. З фондів Центрального державного архіву-музею
літератури і мистецтва України, ф. 979, оп. 1, од. зб. 164.

Примаченко М.О.
Квіти. Листівка
Папір, змішана техніка. 1965 р.
З фондів Центрального
державного архіву-музею
літератури і мистецтва
України,
ф. 1288, оп. 1, од. зб. 20.

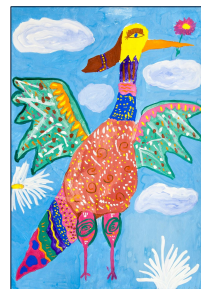
**“Дитячий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

«Незвичайний звір».
Братченко Анастасія, 4 кл.
Викладач Бойкова-Калюжна С. П.
Будинок творчості дітей та
юнацтва м. Миколаїв.

Косоць Євгенія, 8 р.
Викладач Загребіна О.М.
Чернігівська дитяча
художня школа.

Баклашова Маргарита, 10 р.
Викладач Король О.В.
Дніпровська дитяча
художня школа № 2.

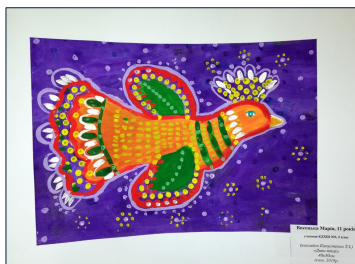
Латишева Мар'яна, 14 р.
Вітражний розпис.
Львівська художня школа
ім.Олекси Новаківського.

«Довгоносий птах».
Дубовий А. 6 р.
Викладач Калинин С. І.
Дитяча школа мистецтв №3.
м. Миколаїв.

Будинчук Яна, 11 р.
Львівська художня школа
ім.Олекси Новаківського.

«Диво-птах».
Висоцька Марія, 11 р.
Викладач Капустенко Т. І.
Київська дитяча художня школа №9.

Коваленко Валерія, 7 р.
Викладач Дзюб Н. В.
Чернігівська дитяча
художня школа.

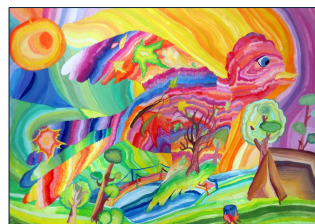
**«Розпустила пава пір'я,
розвіло усе подвір'я».**
Тиліцак Ярослава, 11 р.
Викладач Бондар О. П.
Київська дитяча художня
школа №9.

Ткач Артур, 7 р.
Чернігівська дитяча
художня школа.

Варварина Христина, 8 р.
Викладач Берг Г.Д.
Маріупольська школа мистецтв.

«Веселковий птах».
Абдуллаєва Вероніка, 10 р.
Викладач Білоус Т.П.
Дитяча художня школа № 2
ім. П.О.Левченка. м. Харків.

**“Жіночий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

Примаченко М.О.
Фрагмент малюнка.
1930-ті рр.
Папір, олівець, акварель, гуаш.
З фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, ф. 465, оп. 1, од. зб. 1.

“Живопис її здобув справді світове визнання. В її роботах бачимо не лише продовження народних традицій, а головне розвиток їх”.
Борис Олійник. 30 грудня 1965 р.

З листа до Урядового республіканського комітету по преміях імені Т.Г.Шевченка.
З фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, ф. 979, оп. 1, од. зб. 164.

ПРОТОКОЛ № 2
виставки літньої комісії по літературно-мистецтвознавчому відомству на адресу премії ім.Т.Г.Шевченка 1966 року

Присутні чл. Комісії: Сердюк Микола

1. Слухали: Про виставку літературно-мистецтвознавчого відомства на адресу премії ім.Т.Г.Шевченка 1966 року

Для загального ознайомлення були висючені такі кандидатури:

1. Примаченко Марія
2. Резуцький Микола
3. Монз Леопольд
4. _____
5. _____
6. _____

При відкритті уривка зошитів зазначено обсягом 21 а нм 21 ділянка і надіслані Кошик

При ідентифікації зошитів зазначено такі кандидатури:

1. Примаченко
2. Резуцький
3. Монз
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Голова літньої комісії: М.Монз
Секретар: М.Монз

У 1966 р. за цикл художніх робіт “Людам на радість” Марії Примаченко було присвоєно звання лауреата Державної премії ім. Т. Г. Шевченка.

З фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, ф. 979, оп. 1, од. зб. 467.

КОМІТЕТ ПО ДЕРЖАВНИХ ПРЕМІЯХ УКРАЇНСЬКОЇ РСР ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА В ГАЛУЗІ ЛІТЕРАТУРИ, МИСТЕЦТВА І АРХІТЕКТУРИ ПРИ РАДІ МІНІСТРІВ УРСР

Місце формування: 314 см

Премія присуджена Постановою ЦК КПУ 1 рік УРСР № 44, 1966 р. 19 грудня 1966 р. Держком і Поповий знак

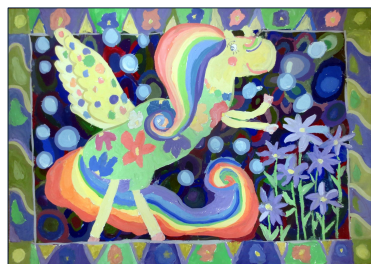
ОБЛІКОВА КАРТКА
ЛАУРЕАТА ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РСР ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА 1966 р.

1. Прізвище, ім'я, по батькові: Примаченко Марія Осипівна
2. Рік народження: 21.11.1909 3. Національність: українська 4. Партія: _____
5. Освіта (загальна і спеціальна, який захід і клас закінч.): _____
6. Рід занять: художня діяльність
7. Почесне звання: лауреат Державної премії ім. Т. Г. Шевченка (1966)
8. Назва представленої роботи: Світло надішки

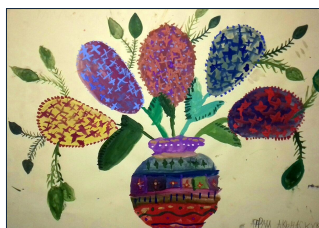
З фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, ф. 979, оп. 1, од. зб. 148.

“Дитячий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)

«Диво-тварина».
Воложенко Марія, 9 р.
Викладач Білоус Т.П.
Дитяча художня школа № 2
ім.П.О.Левченка. м. Харків.

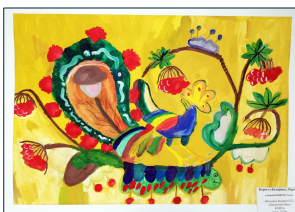
Куксань Марфа, 8 р.
Викладач Загребіна О.М.
Чернігівська дитяча
художня школа.

«Кумедний звір».
Кучковський Олексій, 1 кл.
Викладач Бойкова-Калюжна С.П.
Будинок творчості дітей
та юнацтва. м. Миколаїв.

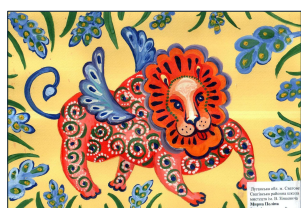
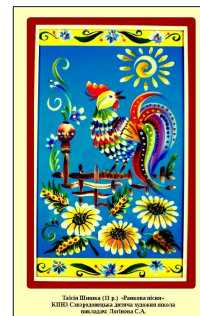

«Диво-птиця». Шульженко Софія, 6 р.
Викладач Калинчук С. І.
Дитяча школа мистецтв №3.
м. Миколаїв.

«Калинівий птах».
Корогод Катерина, 10 р.
Викладач Бондар О. П.
Київська дитяча художня
школа №9.

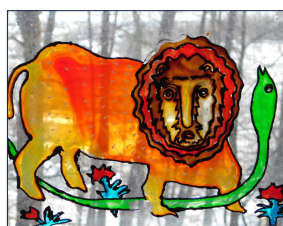
«Ранкова пісня».
Таїсія Шишка, 11 р.
Северодонецька
дитяча
художня школа.
Викладач
Логінова С. А.

Мирна Поліна, 9 р.
Сватівська районна школа
мистецтв ім. В. Зінкевича.

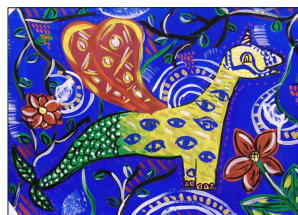
«Пісенний край».
Марина Пушкарьова, 13 р.
Северодонецька
дитяча художня школа.
Викладач Логінова С. А.

Водовських Аліса, 15 р.
Львівська художня школа
ім. Олекси Новаківського.

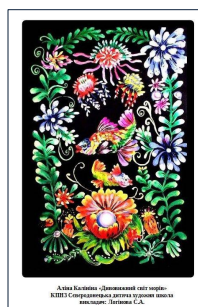

«Милий лев».
Чеховська Вікторія, 11 р.
Викладач Капустенко Т. І.
Київська дитяча
художня школа №9.

Долотецька Марія, 11 р.
Викладач Шрамко І. М.
Полтавська дитяча
художня школа.

**«Дивовижний
світ морів».**
Аліна Калініна.
Северодонецька
дитяча художня школа.
Викладач Логінова С. А.

Шаловило Юрій, 10 р.
Львівська художня школа
ім. Олекси Новаківського.

***“Жіночий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110 річчя української художниці
(1909 – 1997)***

Марія Примаченко [1960-ті рр.].

Серія фотографій, переданих до Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України кінооператором Олександром Антипенком.

З фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, ф. 465, оп. 1, од. зб. 9, 16, 17.

**“Дитячий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

**“Птах, що оберігає Україну”.
Швачко Єлизавета.
Викладач Лисенко Ю. Є. Будинок
творчості дітей та юнацтва.
м. Миколаїв.**

**«Звір-товстун». Шульженко Соня, 6 р.
Викладач Калинчук С. І.
Дитяча школа мистецтв №3,
м. Миколаїв.**

**«Пташина родина вийшла на
прогулянку». Коваленко Дана, 11 р.
Викладач Капустенко Т. І.
Київська дитяча художня школа №9.**

**Розенкова Маріанна, 8 р.
Викладач Загребіна О.М.
Чернігівська дитяча
художня школа.**

**Колесник Діана, 12 р.
Сватівська районна школа
мистецтв ім. В. Зінкевича.**

**Новосартова Юлія, 9 р.
Викладач Берг Г.Д.
Маріупольська школа мистецтв.**

**Качабульська Юстіна, 10 р.
Львівська художня школа
ім. Олекси Новаківського.**

**«Квітучий край».
Поліна Федуркіна, 13 р.
Севєродонецька
дитяча художня школа.
Викладач Логінова С. А.**

**Поладюк Юстіна, 9 р.
Викладач Барна О.
Дитяча школа народних
мистецтв. м.Львів.**

**Гордієнко Настя, 9 р.
Київська дитяча художня
школа №9.**

**«Кіт-баюн».
Підвербна Аліса, 11 р.
Викладач Кучмасова Н. В.
Дитяча художня школа № 2
ім. П.О. Левченка. м. Харків.**

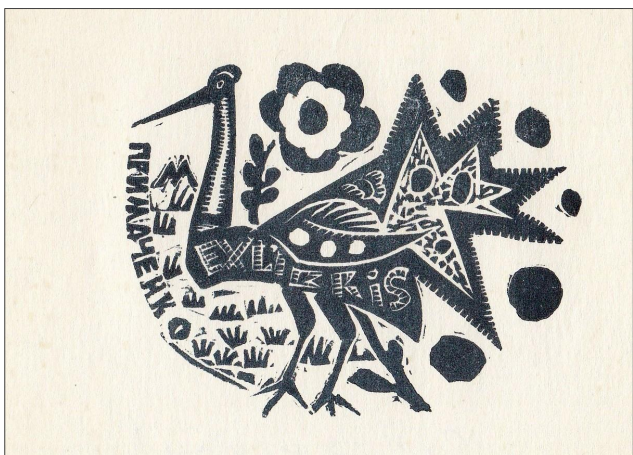

**Захарченко Аліна, 12 р.
Викладач Тарасенко Д. Ю.
Полтавська дитяча художня школа.**

**“Жіночий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

Примаченко М.О. Фрагмент малюнка.
1930-ті рр.
З фондів Центрального державного
архіву-музею літератури і мистецтва
України, ф. 465, оп. 1, од. зб. 1.

Екслібрис Марії Примаченко роботи
Ю. Киянського.
З фондів Центрального державного
архіву-музею літератури і мистецтва
України, ф. 1138, оп. 1, од. зб. 182.

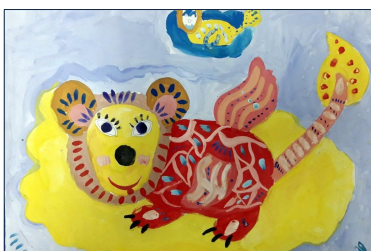
**“Дитячий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

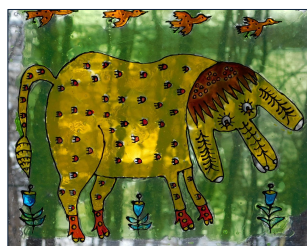
**«Триглазка». Вороніна Соня, 6 р.
Викладач Калинчук С. І.
Дитяча школа мистецтв №3.
м. Миколаїв.**

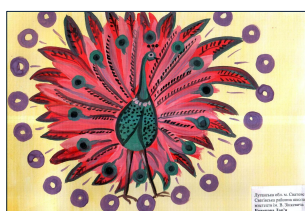
**Василіса Кожедуб, 7 р.
Викладач Дзюб Н. В.
Чернігівська дитяча
художня школа.**

**Шпагіна Яна, 8 р.
Викладач Берг Г.Д.
Маріупольська школа
мистецтв.**

**Кашнич Олена, 11 р.
Вітражний розпис.
Львівська художня школа
ім. Олекси Новаківського.**

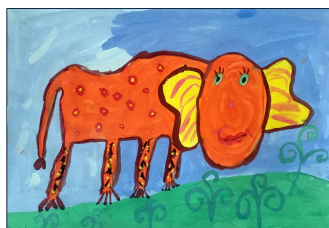
**Боженова Дар'я, 9 р.
Сватівська районна школа
мистецтв ім. В. Зінкевича.**

**«Сам себе бачу, ніколи не плачу».
Дмитренко Богдан, 10 р.
Викладач Капустенко Т. І.
Київська дитяча художня школа №9.**

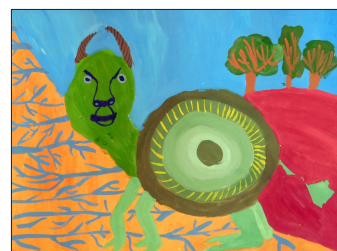
**Горак Роксолана, 9 р.
Викладач Барна О. Дитяча школа
народних мистецтв. м. Львів.**

**«Чудовий звір».
Погребна Анастасія, 4 кл.
Викладач Бойкова-Калюжна С. П.
Будинок творчості дітей
та юнацтва. м. Миколаїв.**

**Животок Катерина, 11 р.
Викладач Пашинська І. І.
Полтавська дитяча
художня школа.**

**Поліщук Дарина, 11 р.
Львівська художня школа
ім. Олекси Новаківського.**

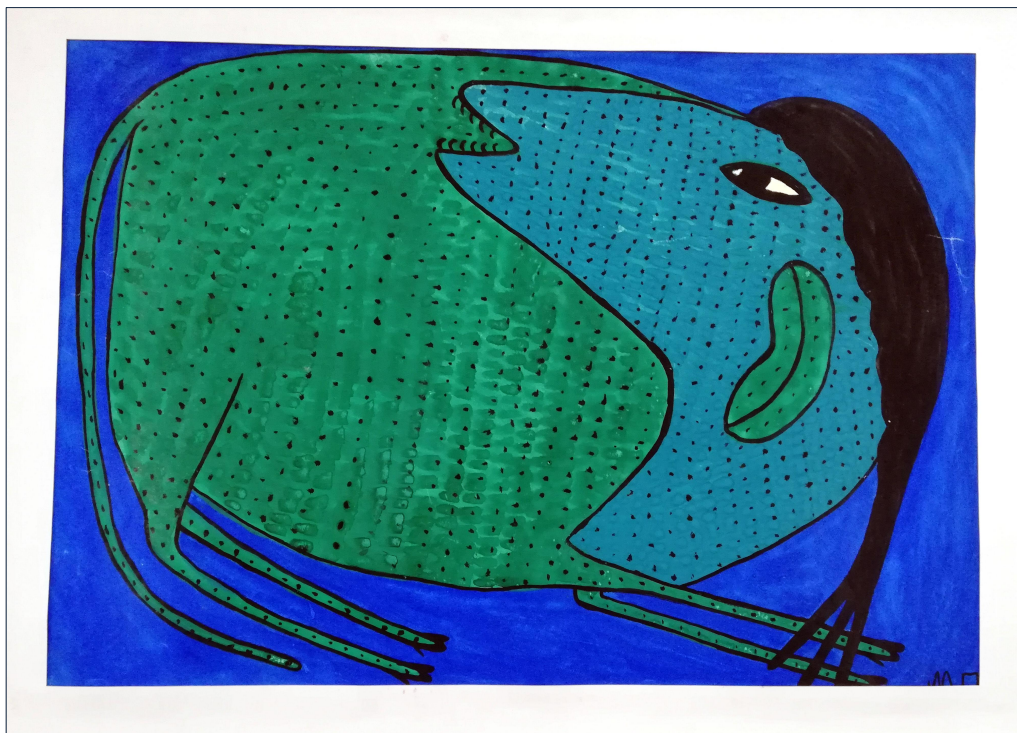
**Кедіч Влада, 8 р.
Викладач Король О.В. Дніпровська
дитяча художня школа № 2.**

**Руденок Ангеліна, 8 р.
Викладач Загребіна О. М.
Чернігівська дитяча художня школа.**

“Жіночий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110 річчя української художниці
(1909 – 1997)

Примаченко М. О.
 Дика овечка.
 Фрагмент малюнка.
 Папір, гуаш.
 1973 р.
 З фондів
 Центрального
 державного
 архіву-музею
 літератури і мистецтва
 України,
 ф. 465, оп. 1, од. зб. 2.

СІМКА ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР
 ВИСТАВНИЙ ЗАЛ
 № 106, вул. Чарнярський, 12
 тел. 5-4-8-00

Для запису прохання про виставку

Маріє Примаченко - від
 ім'я Олена
 Лидія Мезза Шва
 Дякуємо
 2.10.73

СІМКА ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР
 ВИСТАВНИЙ ЗАЛ
 № 106, вул. Чарнярський, 12
 тел. 5-4-8-00

Для запису прохання про виставку

Художниця виставила
 творчість на виставі,
 яку вона вилучила з
 архіву!

Микола
 Діверсіо
 виставити зг. 2.10
 19-11-73 р.

Маріє Примаченко!

Твої великі сонячні, радісні твор-
 чості Ваших робіт, це не всім всім,
 хай не тільки в Україні зроста-
 ють, а Ваша творчість теплого ринку!

Студентка Вишнівського університету
 прикладного мистецтва.
 Рената М. Шва
 Трояки В. Шва

Щеслива Україно доре,
 якщо будуть шити і
 узадовольнені нові
 шити як Марія Примаченко

Дякуємо за урочисті листи
 з.с. Богатина.

Синдротти Селва іна Ткач.

Відгуки відвідувачів виставок
М. О. Примаченко. 1970-ті рр.
 З фондів Центрального
 державного архіву-музею
 літератури і мистецтва України,
 ф. 986, оп. 1, од. зб. 84.

СІМКА ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР
 ВИСТАВНИЙ ЗАЛ
 № 106, вул. Чарнярський, 12
 тел. 5-4-8-00

Для запису прохання про виставку

Зоряна Україно світло-
 ся і зовсім і така не
 майже їм. Фантастика
 радостно Ага.

Марія Примаченко
 Олена Мезза Шва
 Шва Олена Шва
 6/12/73 р.

Микола Шва
 всі Ваши твори.

Завжди і завжди!
 Микола Шва
 Микола Шва
 6/12-73 року.
 м. Київ

СІМКА ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР
 ВИСТАВНИЙ ЗАЛ
 № 106, вул. Чарнярський, 12
 тел. 5-4-8-00

Для запису прохання про виставку

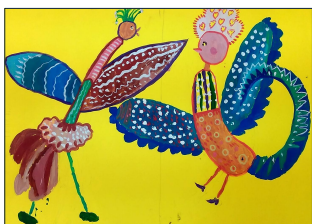
Шановна Маріє!

Щиро дякую Вам за
 виставу. Мрію, мрії
 всією душею, всім
 серцем, всім тілом
 моя любов до Вас особли-
 во, це тільки для неба
 ний, особливий. 4-11-73
 Україно.

Дякуємо Вам і
 зичимо радісного
 здоров'я і добрих
 ідей, але ви і далі
 будьте раді, всім серцем
 і душою! Світло, любов, радість

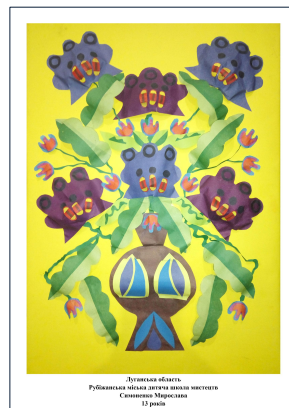
**“Дитячий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

**«А ти знаєш, я чув, що...»
Кіреас Ніколь, 9 р.
Викладач Калинчук С. І.
Дитяча школа мистецтв №3.
м. Миколаїв.**

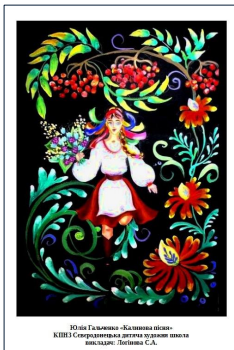
**Попова Марія, 12 р.
Викладач Берг Г.Д.
Маріупольська
школа мистецтв.**

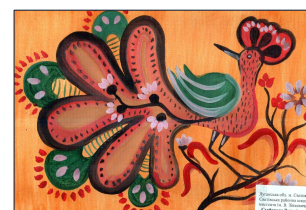
**Симоненко Мирослава, 13 р.
Рубіжанська міська дитяча
школа мистецтв.**

**Софія Васильєва, 14 р.
Рубіжанська
міська дитяча
школа мистецтв.**

**«Калинова пісня»
Юлія Гальченко.
Викладач Логінова С. А.
Севастопольська дитяча художня
школа.**

**Стефанова Валерія, 9 р.
Сватівська районна школа
мистецтв ім. В. Зінкевича.**

**Пономарьова Анастасія, 9 р.
Сватівська районна школа
мистецтв ім. В. Зінкевича.**

**«Пташки сіли - відпочили».
Дмитренко Богдан, 10 р.
Викладач Капустенко Т. І.
Київська дитяча
художня школа.**

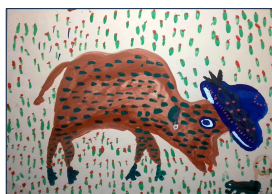
**Тайшев Тимур, 7 р.
Чернігівська дитяча
художня школа.**

**Бабаш Валерія, 14 р.
Рубіжанська міська
дитяча школа мистецтв.**

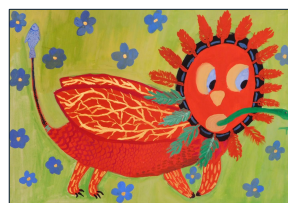
**Голягін Дмитро, 12 р.
Вітражний розпис.
Львівська художня
школа ім. Олекси
Новаківського.**

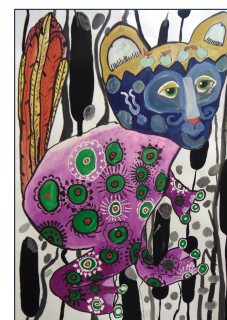
**Мелешко Софія, 11 р.
Львівська художня
школа ім. Олекси
Новаківського.**

**«Три діди пішли гуляти і
не знали де їм стати».
Волинець Мар'яна, 10 р.
Викладач Бондар О. П.
Київська дитяча художня школа №9.**

**Сердюк Марія, 12 р.
Викладач Пашинська І. І.
Полтавська дитяча
художня школа.**

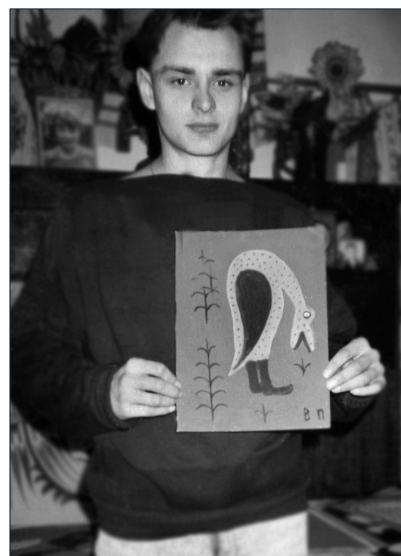
**“Жіночий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

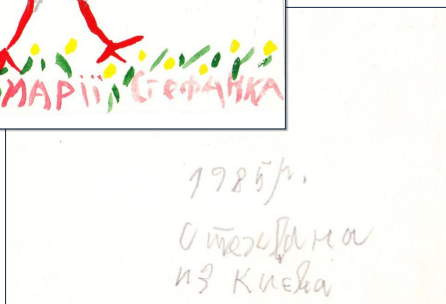
Марія Примаченко з сином Федором та онуками Іваном і Петром. З архіву родини М.О.Примаченко.

**“Наше рідне люблю – от і все.
Бо то у нас на Україні віками
робиться...
... і ніхто не повторить
його ніде”.**

Марія Примаченко

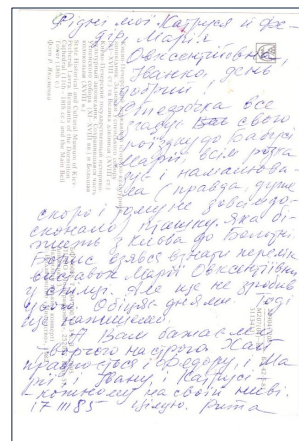

Онук Марії Примаченко
Іван зі своїм дитячим
малюнком.
З архіву родини
М.О.Примаченко.

“Пташка, яка біжить з Києва до Болотні”.
Дитячий малюнок Стефанії Довгань, присвячений
М.Примаченко.
Напис на звороті зроблений рукою Марії Примаченко.
З архіву родини М.О.Примаченко.

Лист Маргарити
Довгань родині Марії
Примаченко.
З архіву родини
М.О.Примаченко.

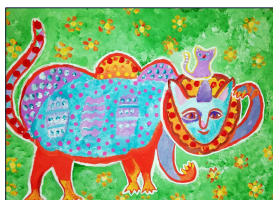
“Дитячий вимір: Марія Примаченко” Освітній художньо-документальний проект до 110-річчя української художниці (1909 – 1997)

«Червоний звір». Цвігун Дмитро, 7 р.
Викладач Ковалевич Ю.І.
Дитяча школа народних
мистецтв. м. Львів.

Тепла Юстина, 10 р.
Львівська художня школа
ім. Олекси Новаківського.

«Чудо-звір і милий котик».
Денисенко Домініка, 11 р.
Викладач Капустенко Т. І.
Київська дитяча
художня школа №9.

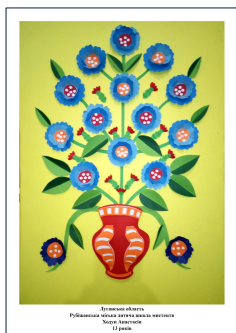
Шелудченко Наталія,
15 р. Рубіжанська міська
дитяча школа мистецтв.

«Птаха у польоті».
Савельєва Маша, 6 р.
Викладач Калинчук С. І.
Дитяча школа мистецтв №3.
м. Миколаїв.

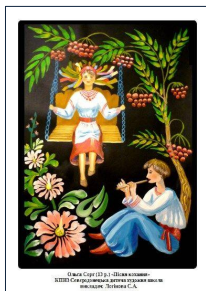

«Звір на дереві гойдався
сам до себе усміхався».
Шанцян Олександр, 10 р.
Викладач Бондар О. П.
Київська дитяча
художня школа №9.

Ходун Анастасія, 13 р.
Рубіжанська міська
Дитяча школа
мистецтв.

Іванова Кіра, 9 р.
Сватівська районна
школа мистецтв і
м. В. Зінкевича.

«Пісня кохання».
Ольга Сорз, 13 р.
Викладач Логінова С. А.
Северодонецька
дитяча художня школа.

Ковальова Валерія, 14 р.
Сватівська районна школа
мистецтв ім. В. Зінкевича.

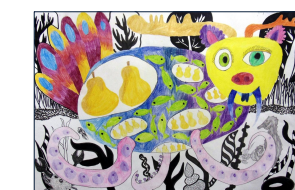
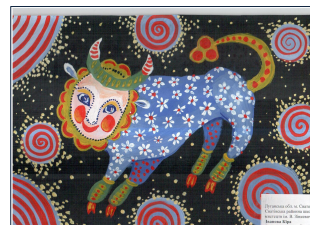
Мокрецова Ліза, 13 р.
Вітражний розпис
Львівська художня школа
ім. Олекси Новаківського.

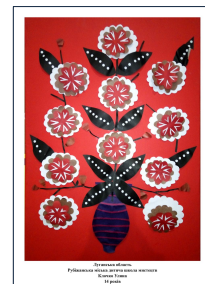
Янчук Марія, 8 р.
Чернігівська дитяча
художня школа.

Степанченко Аня, 10 р.
Викладач Король О.В.
Дніпровська дитяча
художня школа № 2.

Берегових Софія, 11 р.
Викладач Тарасенко Д. Ю.
Полтавська дитяча
художня школа

Клочко Уляна, 14 р.
Рубіжанська міська
дитяча школа
мистецтв.

**“Жіночий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

М. О. Примаченко. 1988 р.
З фондів Центрального
державного архіву-музею
літератури і мистецтва
України, ф. 1380, оп. 1, од. зб. 45.

Вогінова Віка, 13 р.
Дніпровська дитяча художня
школа №2.

Корогод Катерина, 10 р.
“Калиновий птах”.
Викладач Бондар О.П.
Київська дитяча художня школа №9.

**“От якби зібрати з усієї
України народних майстрів,
що за дива витворили б –
цвів би не лише садами Київ.
Будинки б сміялися до
людей...”**

Марія Примаченко

Гордійчук Вікторія, 8 р.
Викладач Дзюб Н.В.
Чернігівська дитяча художня
школа.

Концевич Мілоліка, 8 р.
“Важлива розмова”.
Викладач Калинчук С.І.
Дитяча школа мистецтв №3,
м. Миколаїв.

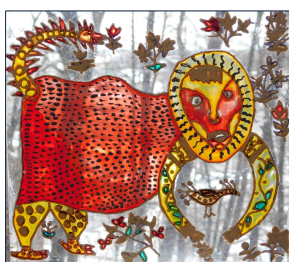

Гаджієв Гліб, 12 р. “Ой на горі два
дубки”. Викладач Савостьянова А.В.
Дитяча художня школа № 2
ім.П.О.Левченка. Харків.

Колективна скульптурна композиція
“Ходять-бродять Диво-звірі”.
Викладач Будущева-Довгаль Г. О.
Учні 3-х класів Полтавської дитячої
художньої школи.

**“Дитячий вимір: Марія Примаченко”
Освітній художньо-документальний проект
до 110-річчя української художниці
(1909 – 1997)**

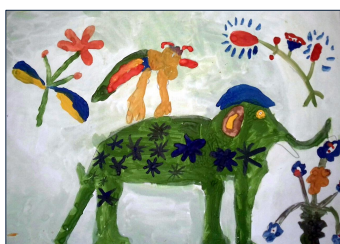
**Осадчук Каріна, 13 р.
Вітражний розпис.
Львівська художня школа
ім.Олекси Новаківського.**

**Роботи учнів Дніпровської
дитячої художньої школи № 2.**

**Задерієнко Іра, 11 р.
Львівська художня школа
ім.Олекси Новаківського.**

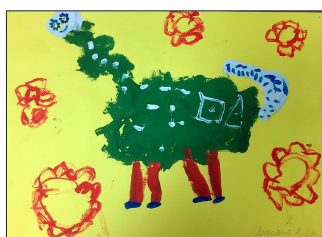
**Тимошенко Олександр, 8 р.
Чернігівська дитяча
художня школа.**

**Дядик Аліна, 13 р.
Викладач Король О.В.
Дніпровська дитяча
художня школа № 2.**

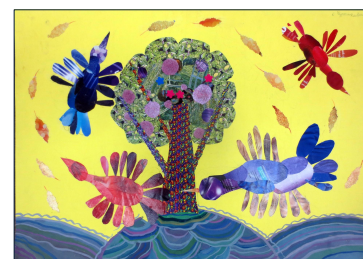
**Лемішко Анна 11 р.
Викладач Шрамко І. М.
Полтавська дитяча
художня школа.**

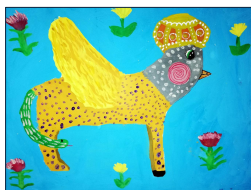
**«Якийсь добрий звір».
Дубовий Артем, 6 р.
Викладач Калинчук С. І.
Дитяча школа мистецтв №3.
м. Миколаїв.**

**«Дерево життя».
Кончак Оля, 11 р.
Викладач Барна О.
Дитяча школа
народних
мистецтв.
м.Львів.**

**«Казкові птахи».
Чуркіна Дарина, 10 р.
Викладач Білоус Т.П.
Дитяча художня школа № 2
ім. П.О.Левченка. м. Харків.**

**«Дивозвір». Гордієнко Анастасія, 9 р.
Викладач Капустенко Т.І.
Київська дитяча художня школа №9.**

**Ціпко Ярослав, 10 р.
Сватівська районна
школа мистецтв
ім. В. Зінкевича.**

**«Звір блакитний дуже видний».
Висоцька Марія, 11 р.
Викладач Капустенко Т. І.
Київська дитяча художня
школа №9.**

Керівник проекту:

Олена Чижова,
директор Центрального державного архіву-музею
літератури і мистецтва України

Автори та упорядники:

Наталія Климович, Марія Мойсик, Ігор Резнік

Коректор:

Марія Мойсик

Затверджено Науково-методичною радою Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України протокол №1 від 21.02.2019

У виданні представлені цінні документи Національного архівного фонду України, що зберігаються у Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України, матеріали з архіву родини М.О.Примаченко, малюнки учнів художніх шкіл та шкіл мистецтв з різних міст України, яких надихає творчість Марії Примаченко. Документи та художні роботи були представлені у рамках освітнього художньо-документального проекту до 110-річчя української художниці Марії Примаченко та Дня соборності України – «Жіночий вимір: Марія Примаченко», який експонувався у арт-вестибюлі станції метро «Золоті ворота» Київського метрополітену з 23 січня по 23 лютого 2019 року. Проект покликаний ознайомити шанувальників із самобутнім та яскравим світом української художниці Марії Примаченко, наочно проілюструвати колосальний об'єднуючий, всеукраїнський масштаб особистості художниці та показати потужний інформаційний потенціал архівів. Унікальні архівні документи та їхня різнобарвна естетична складова зацікавлять широке коло поціновувачів українського мистецтва як складової частини європейської культурної парадигми.

Підписано до друку 21.02.2019

**Центральний
державний архів-музей
літератури
і мистецтва України
м. Київ,
вул. Володимирська, 22-а
Територія
Національного заповідника
“Софія Київська”**

